

Csaplár Vilmos **Hitler lánya**

A Szeged környéki Átokházán a futóhomok futott, vagy inkább röpült. A föltámadt szél hol lassabban, hol gyorsabban pörgette a levegőben, vihar idején a szemcsék milliárdjainak süvítő hangja közepette elhomályosult a Nap fénye.

Ezen az éjszakán azonban ritka nagy csönd volt, Börös Imréné meghallotta az istálló felől jövő zajokat.

A szobába beszűrődő holdfényben még undorítóbbnak látta a mellette hortyogó férje arcát, mint nappal.

Jó erősen megtaszította az oldalát, de Börös egyszerűen csak átfordult a másik felére.

Tovább lökdöste, addig, míg az ki nem nyitotta a szemét. Zavaros tekintete nem sok jót ígért Börösné számára.

— Kitaposom a beledet, ha még egyszer fölkeltesz! — mondta.

— Valaki járkál az istállóban — közölte Börösné mintényt.

Egy félig alvónak nem létezik istálló.

— Nézd meg! — erősködött az asszony.

Makacssága szokatlan volt, ettől Börös fölébredt, de csak annyit mondott, hogy:

— A lovak meg a tehenek.

— Mi van, ha lopják őket?

Börös fülelt, ő is meghallotta a neszeket, melyek nem származhattak állattól.

Magára húzta a rojtos gatyáját, belebújt a csizmájába. Miközben vállára kanyarintotta a lajbiját, kifakadt. Nemcsak hogy nem kellett volna elvennie feleségül Börösnét, hanem még azt a magtárat is föl kellett volna inkább gyújtania, amelyben egy bálon először táncoltak.

A hangos beszédre a szobában alvó két kislány közül az egyik, Terike nyöszörögni kezdett.

Az apa odaugrott hozzá, két marékra fogta a kis csipkés hálóingét, kirántotta a még félig alvó gyereket a dunyha alól és megrázta.

— Elhallgass, te nyavalyás!

A két lány, habár nem voltak ikrek, mindent egyszerre csináltak, úgyhogy a kisebbik, az Erzsi is fölriadt, és sírva fakadt.

Börös visszalökte az ágyra az idősebb lányát, kikapta a takaró alól fiatalabbat.

— Agyoncsaplak!

Úgy megrázta, hogy Erzsikében bennrekedt a szusz, mire a másik is elhallgatott.

Elengedte, hogy a szájába vehesse a kihunyt pipáját, ami nélkül nem akart kimenni.

Abban a pillanatban, amikor Börös kilépett a holdfényes éjszakába, Börösné kipattant a dunyha alól, és az ablakhoz lépett. Félrehúzta a függönyt, meg akart győződni arról, hogy az ura, kezében a lóbálózó petróleumlámpával, tényleg az istálló felé botladozik-e.

Miután erről meggyőződött, fölöltöztette a két félálomban lévő gyereket meg magát.

Az istállóban a két ló nyihogott, rángatta a kötőféket. A tehén is nyugtalanul el-elbőgte magát, de Börös semmi mást nem észlelt.

Magasra emelte a lámpást, körbefordult vele, végül fölakasztotta egy falba vert szögére.

A fiát, Imit gyanította az egész mögött, aki hétvégeken, mulatozás után nem mert bejönni a házba, az istállóban töltötte az éjszakát. Eszébe jutott, hogy nincs is hétvége. Akkor meg hol van?

— Gyere elő, te, átkozott, mert ha én lelek rád, megnyúzlak!

A sötét sarokból előrontott két férfi, akiket ismert. Császár és Bende volt a nevük. Gyanús alakoknak tartotta őket, Bende például eltulajdonította a hadseregtől a puskája szuronyát, miután a háború végén leszerelt. Ha valakire megharagudott, azt villogtatta. 165 olasz belét kiontotta vele Doberdónál, ezzel dicsekedett. Mindig ugyanazt a számot mondta, 165.

Most nem vette elő a szuronyt, csak hátracsavarták a karját. A szájából földre esett a pipa.

Leteperték. Imi meg nem volt sehol.

— Rablók! Tolvajok!... Imi!... Segítség!

Ezek a szavak jutottak hirtelen eszébe.

Nem számított gyöngének a gazdák között, de az olaszokon edzett Bende meg Császár, aki rendszeresen elhullott lovak húsát zabálta, erősebb volt. Ketten egy ellen.

Lenyomták az istálló földjére, és ott tartották, hiába kapálózott.

Aztán még a kapálózást is abbahagyta a megrökönyödéstől. A háttérből Pipás Pista keveredett elő, égő lámpással a kezében. Nem látta az arcát, de a széles karimájú kalapját nem lehetett összetéveszteni senkiével.

Börös nem adta föl, sőt Pipás láttára, aki mégiscsak egy nő volt, erőteljesebben hányta-vetette magát. Egy pillanatra a falhoz támasztott vasvillára esett a vágyakozó tekintete.

— Vasvillával ontom ki a beleteket!... Imi!.. Ne félj! Ketten elbánunk velük! Gyere elő!

A fia helyett Pipás jött közel, fölé hajolt, a szemébe nézett megvetően.

— Nyughasson, Börös uram!

Imre is előlépett, kötéllel a kezében, melynek a végére hurkot készítettek.

A hason fekvő gazda döbbsen forgatta a fejét, meresztgette a szemét.

— Te is a tolvajok közé álltál, fiam? Mit teszten velem?

Szinte válaszként benyitott az istállóba Börösné és a két kislány. A gyerekek ádáz, egyszersmind sajnálkozó tekintettel néztek a földön fekvő apjukra.

— Terikém! Te nem lehetsz ezekkel?

Börös próbált az asszony érzelmeire hatni, ám Börösné úgy viselkedett, ahogy azt többször elképzelte már, vészterhesen elmosolyodott.

Börös a földről azt mondta, hogy ő csak húzta az igát, mint egy állat, miért csinálják ezt vele.

Leheletétől fölporzott az istálló talaja.

Pipást akképp kívánta józan észre téríteni, hogy emlékeztette, ő adja neki a munkát már egy éve.

— Épp ezért látta, amit velünk műveltél — válaszolta helyette Börösné.

Pipás, miközben átvette Imrétől a hurkos kötelet, szertartásos hangon, eltökélt fénnyel a szemében Börösnéhez címezte szavait.

— Akkor hát végrehajtsuk, amivel megbízott minket?

A néma csöndet beleegyezésnek tekintve a hurkot gyakorlott mozdulattal a lefogott, védekezni képtelen férfi nyakába vetette. Jól megrántotta, s addig húzta, míg Börös el nem vesztette az eszméletét.

Mikor az apja szeme kigúvadt, Imre gyorsan befeküdt a lovak etetőjébe, s magára húzkodta a maradék szénát. Az állatok fölhorkanva és toporogva vették tudomásul.

Császár és Bende fölemelte a testet.

— Följebb! — parancsolta Pipás. — Rövid ez az istenverte kötél!

Nagyot köpött bosszúságában, majdnem eltalálta Bende sokat kiállt katonai bakancsát. Amaz, bár a lábbeli állapotán a köpés nem sokat változtatott volna, félrekapta a lábát, ettől Börös feje inkább lejjebb került, mintsem följebb.

— Azt mondtam, hogy följebb! — üvöltötte Pipás rekedt, préselt asszonyhangján.

Sikerült neki a kötél végét nagy nehezen mégis fölerősíteni az istálló gerendájára.

A fölakasztott Börös kettőt rángott, többet nem, bár még vártak egy harmadikra.

Nem sokáig, mivel sürgetett az idő.

Császár és Bende megint erősen tartotta a testet, hogy Pipás a kötelet eloldozhassa a gerendáról.

Mialatt emberei Böröst kötéllel a nyakában átcipelték a ház tornáca végéről nyíló kamrába, Pista fölvette és zsebre vágta Börös pipáját. Figyelmes szemmel körbenézett, nem hagytak-e még valamilyen nyomot, majd ő is a kamrába sietett.

De előbb Börösné kezébe nyomta a gazda pipáját, meghagyva neki, hogy rakja oda, ahol a férje általában tartani szokta.

A kamrában is föllógatták Böröst a gerendára.

A halott már nem akadékoskodott, végezték a dolgukat, mindegyikük tudta, mit kell tennie.

A szakajtót emelték a talpa alá, megtapostatták a kimúlt ember csizmájával, aztán odébb lökték, mintha a csizma tulajdonosa rúgta volna ki maga alól.

*

Kora reggel Pista szájában már füstölgött a híres pipája. Befogta a két lovat, a kocsival behajtott Szegedre, és a rendőrségen bejelentette az öngyilkosságot.

Visszaérve a Börös-tanyára első útja a kamrába vezetett, ahol mindent rendben talált.

Kicsit elnézegette a fölakasztott Böröst, majd kijövet magához parancsolta a lányokat. Leguggolt hozzájuk, hogy arca egy vonalban legyen az arcukkal, megmarkolta a vállukat, jó erősen, hogy fájjon.

— Ellenőriztem apátokat, nem ugrott-e le a kötélről. Szerencsére ott van, többet nem ver agyon benneteket!

Farkaszemet nézett velük fölváltva, ujjai szorítottak, mint a fogó.

— Eddig az apjuktól rettegtek, most meg magától — mondta Börösné.

— Nincs más megoldás — válaszolta Pipás. — Tudhatja.

Kitaszigálta az istálló sarkából a guggoló, fülét befogó Imit is.

— Nem kell bujkálnod. Apád most már nem árthat senkinek. Jó szorosan megkötöttem.

Ezután a kút árnyékában kényelmesen elhelyezkedett, végre átadhatta magát kedvenc időtöltésének, a citerázásnak. Kivette a pipát a szájából, mert énekelt is.

Sokat arattam a nyáron, Keveset háltam az ágyon, Hol erdőben, hol mezőben, Hol tarló közepében Volt szállásom...	
Le van a búza aratva, Keresztbe is van már rakva, Ahány szem van egy keresztbe, Annyiszor jussak eszedbe...	
Jajj, de nehéz ez a sarló, Nem az én rózsámnak való, Sebes a két kicsi keze, Nem bír megölelni vele...	

Addig muzsikált és dalolt, míg meg nem érkeztek a rendőrség emberei. Valamint két csendőr.

Bagi Ede detektívfelügyelő Dr. Lovasi Pál hatósági orvosszakértővel egyenesen a kamrába ment. Elég hamar kijöttek. Bagi pattogva, a hatóság szigorával és felsőbbsegítudatával kérdéseket, valamint keresztkérdéseket tett föl Börösnének. Pipásról is tudni akarta, kicsoda, mi dolga a Börös-tanyán, és vele is elmeséltette, mi történt.

Ezt követően a felügyelő és a doktor ismét benyomult a kamrába, de ezúttal hosszasan szemrevételezték a befőttel, savanyúsággal teli dunsztosüvegek, zsírosbödön, oldalszalonna és házilag főzött szappandarabok közt lógó Böröst.

A doktor föl akart állni a szakajtóra, hogy közelebbről is szemügyre vegye a nyakra szoruló kötelet, de Bagi Ede detektívfelügyelő megakadályozta ebben.

Előbb leguggolt a szakajtó mellé, figyelmesen vizsgálta a

talpnyomokat, majd mutatójával megérintette a rajta összegyűlt finom port.

Morzsolgatta a hüvelykujja és a mutatójuja közt.

Hosszú percek teltek el, gondolkodott. Végül odatolta a szakajtót Lovasi doktornak, aki fölállt rá, vetett egy pillantást a nyak és a kötél találkozására, lelépett, s intett a szűk kamrában szorongó két csendőrnek, hogy szedjék le a testet.

Alig várta már, hogy szabad levegőre jusson.

Bagi felügyelő követte.

A feketébe öltözött Börösné a két kislánnyal kinn álldogált, ők nem értek be a kamrába.

A detektívfelügyelő úgy nézett végig rajtuk, mintha sose látta volna őket.

Ebben a pillanatban erős koppanás hallatszott, amire Bagi rögtön odakapta a fejét.

Megpillantotta a disznóól oldalának köveket hajigáló Imrét.

— Családtag? — kérdezte a felügyelő Börösnét az ólban tartózkodó két koca éktelen visítása közepette.

— Hát persze, a fiam. Említettem a nagyságos úrnak.

Bagi figyelő tekintete és a kamasz zaklatott pillantása talákozott.

A felügyelő tévovázott, hogy föltegyen-e kérdéseket a fiúnak is, végül az úton várakozó a rendőrségi homokfutót választotta.

A csendőrök hátul lovagoltak, tisztes távolságban. Így is mikor a kerekék alól fölporzott az átokházi homok, doktor Lovasi és Bagi egyszerre vette elő a zsebkendőjét.

Miután kifújta az orrát, a detektívfelügyelő tisztábban érezte a szagokat. Mintha sült hús illata terjengett volna a levegőben. Elővette a zsebóráját. Ebédre járt, a kitört nyakú paraszt látványa ellenére megéhezett.

*	

Bende a puskatüskéjét a frissen sütött bárányborda felé közelítette. A lóhúsevő Császár rá akarta tűzni, de ő rákiáltott, hogy ne! A csontok közé bökött, jobban esett így a pecsenye.

Pipás ez idő szerinti hajléka jó messze állt a Börös-tanya épületétől. Ha valaha volt is ajtaja, ablaka, rég eltűzelték. A fal vastag faágakból készült, a sártapasztáson rések tátongtak, ki lehetett látni rajtuk.

Császár akkorát harapott, hogy nem tudta lenyelni.

— Hol a picsába’ van a Pipás? — méltatlankodott fuldokolva. — Mikor hozza már azt a bort?

Kinn megnyúzták Börösné bárányát, benn megsütötték. Bor is járt az akasztásért, előlegként. Készpénzt is kértek, Pipás alkudta ki, hogy mi mennyi legyen.

Kis hordóval a hóna alatt belépett Pista.

Császár azonnal kirántotta a dugót és a hordót a szájához szorította.

Pipás rárikoltott.

— Hé! A döghúsos pofádat elvegyed onnan!

Kancsóba, abból meg poharakba öntötte a bort.

Nem vesződtek koccintással. Rágtak, ittak.

Pipás papírpénzt vett elő, Császárnak is, Bendének adott belőle. Megszámolták, Császár kevesellte.

Megkérdezte, hogy mikor kapják a többit.

Pipás komoran, fenyegetően nézett maga elé.

— Elaprózza — mondta Császár.

Pipás közölte, hogy Börösné másnapra még egy hordó bort ígért, ráadásképp.

Bende vihogott.

— Nem szomjas ott már senki.

*	

A csirkék valahogy átjutottak a baromfiudvar kerítésén, és a szérűskertben szaladgáltak.

Börösné próbálta őket összeterelni és a nyitott kiskapun át visszahajtani.

— Shíí! Shíí!

Néha tapsolt is egyet-egyet.

Váratlanul, mintha a föld alól bújt volna elő, Pipás termett mellette.

Börösné a szívéhez kapott, nem tudta megszokni Pista hirtelen megjelenéseit.

— Nem kell megijedni, csak fizetni kell — mondta Pipás.

Börösné azzal védekezett, hogy bort kétszer is küldött.

— A két bárányt, a búzát és a többi pénzt mikor adja?

— Gyanús az, ha éhenkórászok hirtelen zabálnak, költekeznek.

— Tartsa be az egyezséget, mással ne törődjön!

— Adom, amikor adom, az én dolgom.

Pipásnak meg kellett gyűjtania a kialudt pipáját. Megtette, de a gyufalángot nem fújta el, hanem az istállóhoz lépett, a nád-fedélhez nyomta.

Egy nádszál tüzet fogott.

Utána egy másik.

Pipás nem sietett elfújni.

— Nyugodt lehet, állom a szavam — mondta Börösné.

Pipás biztosította Börösnét arról, hogy ő nyugodt. Figyelte a nádszárlól nádszálra terjedő lángocskákat.

Megelégelte, levette a kalapját, rásuhintott vele a tűzre.

Mikor már csak füstölt a tető széle, Börösné fölemelt egy botot, azzal hessegette tovább a csipogó sokaságot, és közben megjegyezte, hogy Imi megváltozott, furcsa a viselkedése.

Várt valamilyen választ, fölnézett, Pipás mintha ott se lett volna soha.

Pedig a mondatot még hallotta.

Nesztelenül Imre mögé lépett, aki az istállóban hányta vasvillával a szénát.

A fiú megérezte Pista jelenlétét, hátra se kellett fordulnia.

— Mit akar?

Pipás Pista Imre elé került, megfogta a fiú állát, és maga felé fordította a fejét.

Imre kénytelen volt Pipás tekintetét viszonzni, aki egyre erősebben szorította az arcot, a fiú hiába is próbált kiszabadulni.

Csak amikor a másik úgy akarta, ránthatta félre a fejét, de ebben a pillanatban Pipás megragadta a vasvillát, és odébb dobta, majd elkapta a fiú két karját, hátratekerte, fokozatosan térdre kényszerítve őt.

Még csavart a karokon, addig, míg a fiú fölajdult.

Imre végre kiszabadíthatta magát. Fölállt, a gyávák fürgeségével fölkapta a vasvillát, és Pipásnak szegezte.

Fölszólította a másikat, hogy takarodjon, többet ne jöjjön a Börös-tanyára, ám a hangja nem volt meggyőző.

Pipás meg se moccant, szemmel szuggerálta a kamaszt.

Mikor az felé szúrt, elhajolt.

A viadal azzal végződött, hogy Pipás kiszedte a fiú kezéből a villát, jól hátba vágta vele, úgy, hogy Imre hasra esett.

Ugyanaz alatt a gerenda alatt hasalt, ahol az apja, mielőtt kigúvadtak a szemei.

Pipás olyan észrevétlenül tűnt el, hogy Imre úgy érezte, már csak a hangja volt jelen, mikor megfenyegette.

— Ha bárkinek mesélsz az apád haláláról, te leszel a következő!

*

Ebéd után Bagi magához kérte Dr. Lovasi szakértői véleményét, de ahelyett, hogy megírta volna a jelentést az öngyilkosságról, kijárt a detektívek vécéjére háyni. Még csak nem is hányt. Mire fölcapta az angolvécé fedelét, és fölé hajolt, elmúlt az inger, ami benn, a szobájában ellenállhatatlan ökredezés formájában tört elő belőle.

Pedig fiatal volt, egészséges gyomorral. Hisztériás rohamom van, állapította meg tárgyilagosan, tudományosan.

Nemrég helyezték Szegedre, és nagyon szeretett volna minél hamarabb valamit kideríteni. Kopótermészete gyerekkorában kiütkezött: addig volt képes nézni bármilyen tárgyat, míg föltűnt neki valami, ami másnak nem. Csak idő kellett hozzá.

Bőröst a római katolikus egyház előírása szerint a temető kerítésén kívül tették földbe. Nem várta a végítélet napját egyedül, a környékbeli tanyavilágban elszaporodtak az öngyilkosok. Senki se akadt fönn egy-egy újabb eseten, Isten is elfordult tőlük. Legalábbis földi helytartója, a szegedi püspök ezt prédikálta.

Bagi naponta többször maga elé képzelte a kamrát, a fölborult szakajtó fölött lógó Bőrössel.

Ha nem tartózkodom a helyszínen, nem lesz eredmény, állapította meg.

Egy róka mezei nyulat kergetett, amikor odaért. A nyúl fevesztve menekült, bebújt Börösék góréja alá, ami igen közel helyezkedett el a tanya hosszú szőrű házörzójének láncsal kiszabott területéhez.

A róka lelassult, mert a kutya ugatva vágatott felé. A nyúl, kihasználva a helyzetet, beiskolt az istállóba.

A róka, mielőtt kifeszült volna a lánc, földadta eredeti tervét, eliramodott az ellenkező irányba, magával vonzva a kutyát, akár egy mágnes.

A kopó Bagi ezt a jelenetet mélyértelműnek érezte, és magára vonatkoztatta.

Benyitott az istállóba.

Sem a lovak, sem a tehenek nem tartózkodtak benn, a nyúl pedig, nem tudván különbséget tenni detektívfelügyelő és róka közt, jól elrejtőzött.

Bagi magánterületen járt, hivatalos engedély nélkül, ezért a szabályzat szerint hangosan tudakozódnia kellett, hogy van-e a helyszínen valaki.

Azt is kívánta ezzel jelezni, hogy szükségtelen előle bujkálni, úgyis megtalál mindenkit.

Lassan lépegetett előre, figyelmesen nézte a földet. Elért épp oda, ahol az idősebb Börös Imrét először fölalkasztották.

Semmilyen megérzése nem támadt, tétován gusztálta a gerendákat, azokat is, amelyeken nem lógott előzőleg kötél.

Szerencsére behúzta maga mögött az ajtót, a kutya örjögve, hörögve kaparta kívülről.

Odasietett a másik kijáráthoz, de alig nyitotta ki résnyire, a kutya ott termett, és visszalökte ajtóstul.

Kelepcébe esett, nyugtázta. A kutya lánc két fa közé kifesztett dróton mozgott, és az egész rendszer oly ügyesen lett megszerkesztve, hogy az állat az istálló mindkét ajtaját blokkolta. Nyilván a ház és a kamra bejáratát is. Ez sajnálatos módon elkerülte a figyelmét. Maga elé képzelte az udvart, a dróton, vaskarikán ide-oda szánkázott a lánc vége. Most már biztos volt benne, hogy a baromfiudvar és a disznóól is szerepelt a rendszerben. Megoldható, és így ésszerű.

Kiélesítette a fegyverét. Odament ahhoz a kijáráthoz, amin nem akart kimenni, megrúgta az ajtót, hogy odacsolja a kutyát. Ezután amilyen gyorsan tudott, átfutott a másik ajtóhoz, és föltépte.

A kutya így is nagyon közel volt, de egy elé, a földre irányzott pisztolylövés megállította.

A detektívfelügyelőnek elegendő ideje maradt arra, hogy kikerüljön a hatóköréből.

Hangos volt a baromfiudvar is, a disznók is visítotak. A kocsis laposat pislantott a felügyelőre, mikor az elhelyezkedett a homokfutóban, és intett, hogy induljanak.

Meddig ér a lánc, ez a kérdés, állapította meg Bagi magában, miközben vágyakozó pillantást vetett a kamraajtóra.

Még aznap bekérte a tanyavilág öngyilkosságainak aktáit, 1918-ig visszamenően.

Éjszakánként is olvasott, jegyzetelt.

Amint úgy érezte, fölkészült, meghallgatást kért doktor Szarvas Árpád ügyésztől, akinek előzetes följegyzést kellett küldenie, hogy miért kéri a találkozást.

— Exhumálnátna?... Kiásná azt a nyomorult parasztot? —

Ezekkel a szavakkal fogadta a méltóságos úr Bagit.

— Igen, engedelmével.

— De hát mire lenne jó? Milyen bizonyítékot nyújthat egy hullá?

— Majd meglátjuk. Megvizsgáljuk.

— Nem vizsgálták meg eléggé az eset után?

— Méltóságos uram! Már akkor is gyanúsnak találtam bizonyos körülményeket. Azóta áttanulmányoztam a múltat. Tizenhárom év alatt huszonnégy hasonló öngyilkosság történt a tanyavilágban. Huszonnégy! Szinte másolata egyik a másiknak. Kivétel nélkül mind férfi. Kértem adatokat Szolnokról, Kecskemétről. Az ottani tanyavilág az egyéb körülményeket tekintve nem különbözik a mienktől, csak hogy ott ugyanezen időszak alatt heten gyilkolták meg magukat, ebből kettő nő, az egyik kútba ugrott, egy férfi rézgálicot vett be, egy kamasz pedig levetette magát a templomtoronyból. A többség ott is önakasztás, mégis szembetűnő az élet adta változatosság...

Doktor Szarvas az iránt érdeklődött, hogy ez valamilyen tudományos megközelítés-e? Mostanában ilyesmiket tanítanak a rendőriskolán?

Meg se várva (az egyébként elmaradt) választ, a szobában álló

ébenfekete zongorához sétált, és fölnyitotta a billentyűk fedelét.

Bagi fölkészült rá, hogy ismét végig kell hallgatnia a méltóságos úr előadásában Ludwig van Beethoven *Pathétique*-jét. E darab eljátszása közben szokta az ügyész úr a fontosabb döntéseket hozni. Most mégsem ült le, hanem unott hangon, mintha a kérés meg sem érne egy Beethoven, megkérdezte:

— Az öngyilkosságok nem is öngyilkosságok?

A detektívfelügyelő óvatosan csak annyit jegyzett meg, hogy fölmerül a gyanú.

— Nem áthatja ki. Nem engedélyezem — mondta az ügyész.

Ezután ült le a zongoraszékre. Mivel a döntés szinte magától megszületett, idegesen pötyögtetett a klaviatúrán, nem tudta, mit játsszon.

Végül Bagi a *Für Elise* kezdőhangjai közben érte el az ajtót.

— Kár lenne a törvényeinket bemocskolni azzal, hogy rájuk alkalmazzuk őket — mondta a méltóságos úr, mialatt fölcsendült a zeneművészet óriásának e jól ismert remeke. — Persze más lenne a helyzet, ha kívülállókat gyilkolnának. Akkor kíméletlenül le kellene csapni rájuk... Csak úgy vannak. Születnek. Hogy miképp halnak meg, engem nem érdekel... Ezek nem is emberek.

